

i hans Liv; ved den gaves ham Leilighed til at udvikle og ud-
banne de rige Gæver, hvoraf han var i Besiddelse, til at ud-
folke den Virksomhed, der har været saa heldbringende for
hans Fædreland og saa hæderfuld for ham selv. Naar vi
med berettiget Stolthed kunne sige, at der gives saa Lande i
Europa, der have en saa gennemgaaende agtværdig og prak-
tiskdygtig Lægestand som Danmark, saa tilkommer Vren
for denne Noes for en stor Deel Bang: han stlydes
det væsentligt, at de fra vore Lægeanstalter udgaaende
Læger ikke blot ere udrustede med theoretisk Kundskab og
Dannelse, men at de ogsaa have lært at anvende deres
Kundskaber i Livets altid vekslede Forhold. Det er ikke
fra Rathedret, men først ved Sygefængen, at Lægen dan-
nes: det er Bangs Fortjeneste skarpt og, bestemt at have
fattet denne Opgave for Læreren i Medicinen, og med utræt-
telig Iver og stor Dygtighed har han fyldtgjort den. Den
cliniske Underviisning havde hans Fader indført og derved
gjort sig høiligt fortjent af, sin Samtid; under hans høit-
begavede og geniale Efterfølgere blev den ikke drevet i samme
Udstrækning, og ijer i de senere Aar inden Bangs Ansættelse
saagodt som slet ikke. Han indførte den regelmæssigt ordnede
cliniske Underviisning, hvor den med de fornødne theoretiske
Kundskaber udrustede Studerende først lærte at undersøge en
Syg og, naar han havde gennemgaaet dette, af Læreren om-
hyggeligt ledebe Cursus, dernæst tillodes i et andet, under
Lærens ständige Tilsyn, selvstændigt at undersøge, føre Dag-
bog over og behandle forskjelligartede Syge; først efter denne
Fordannelse — den examinerende og Praktikant-Cliniken —
meente Bang, at de Studerende med Nytte kunde høre de cli-
niske Foredrag, i hvilke ved fremmede Læreanstalter næsten
hele den cliniske Underviisning bestaaer. Det er denne af
Bang indførte Methode for Cliniken, som endnu tildeels ufor-
andret bestaaer. I en fortræffelig Forelæsning, „Lægen ved
Sygefængen“ (1831 og 1845), har han noiere udviklet, hvorledes
Lægen skal forholde sig der. Har han end ikke benyttet to af
Nutidens vigtige Hjælpemidler, Microscopi og Chemi, da deler
han Ansen derover med alle sine Samtidige. Et andet Hjælpe-
middel har han bidraget til at stætte almindelig Indgang og
Udbredelse hos os, nemlig Stethoskopet, i hvis Brug han under
sit Ophold i Paris blev underviist af dets Opfinder Laennec.
Fra Frederiks Hospital udbredte Brugen af dette sig, saa at de
Studerende her forstode at benytte det, forinden det i flere andre
Lande blev anvendt. Ogsaa som Hospitalslæge var hans Virksom-
hed i høi Grad fortjenstlig: han stlydes ikke saa hygieiniske Forbed-
ringer i Hospitalet; han simplificerede Medicamenternes Sam-
mensætning, indskrænkede deres Brug i høi Grad, lærte, at
mangfoldige Sygdomme ved Naturens Hjælp helbredes under
velordnede hygieiniske Forhold. Den Paastjænnelse, som hans
Lærevirksomhed fandt hos de Studerende, forsøgedes ved det
velvillige og ægte liberale Forhold, han stillede sig i til de
ved hans Hospitalsafdeling ansatte unge Læger; han indførte
den paa Hospitalet endnu gjældende Skik, at Volontairernes
Ansættelse og deraf følgende Avancement i Hospitalstjenesten
ordnedes af dem selv efter et af Overlægerne approberet Balg-
reglement.

Men det var ikke alene ved sin personlige Lærevirksom-
hed, at Bang havde en saa overordentlig Indflydelse paa de
danske Lægers Uddannelse; det stlydes for en ikke ringe Deel
hans utrættelige Bestrebelse, at den efter Alles Mening største
Hindring for denne ryddedes af Veien, ved at det chirurgiske Ufa-
demi som selvstændig Læreanstalt ophævedes og sammensmeltedes
med Facultetet. Akademiets Oprettelse var sikkert i sin Tid fuld-
kommen hensigtsmæssig og det har visselelig bidraget over-
ordentlig meget til Chirurgiens Udvikling her i Landet. I
Tidens Løb blev det mere og mere indlysende, at Underviis-
ningen der var i høi Grad ufuldstændig, da kun Anatomi og
Chirurgi doceredes, som de burde, medens de andre Discipliner:
Physiologi, Pathologi og Therapi næsten aldeles ikke foredro-
ges, skjønt de fra Akademiet udgaaende Candidater havde næ-
sten udelukkende Afgang til alle Lægeembeder, undtagen de
saa Physicater, som kun kunde erholdes af Facultetets Candi-
dater; der var uindskrænket Afgang til Akademiet for Frem-
mede og Indfødtne og der fordrødes ikke noget Beviis for deres
humane Dannelse. Følgen blev, at tybste Parbejvsende og ind-
fødtne, i andre Forhold forufulkede, Subjecter thede til dets
Lærefale. Denne Tilstand, der ikke eguede sig til at hævede
Lægestanden den fornødne Tilid og Agtelse blandt Folket og
endnu mindre bidrog til Videnskabens Fremme, maatte vække
Misforstaaelse. Der blev talt og skrevet meget om Nødvæn-
digheden af en Forandring heri og Gavnligheden af en Sam-
mensmeltning af de to hvoer for sig ufuldstændige Læreanstalter;
endelig indgav Bang 1829 et Forslag desangaaende, der blev
sendt til Sundhedscollegiets Erklæring; det discuteredes i
lang Tid og fandt sine fleste og heftigste Modstandere blandt
Akademiets Professorer, saa at det samme Aar med afsigende
Vota blev sendt til det kongl. danske Cancelli, hvor det blev
liggende i 8 Aar. Bang gik ofte til Kong Frederik og talte
ivrig for Sagens Fremme; Kongen bisaldt den ganske, ja for-
talte selv, at han vidste, at to casjerede Underofficerer
studerede ved Akademiet; desuagtet hvilede Sagen hos Can-
cellipræsidenten, indtil Bang, efterat have forklaret Kongen,
hvor den laa og hvorfor den laa der, fik udviklet en Ordre

til, at der strax skulde tages fat derpaa; derved fremkaldtes
den foreløbige Forening 1837, som senere under Christian den
Ottende blev fuldstændig.

Da Bang i 1825 modtog Overlægeposten, maatte han visse-
lig erkjendes vel forberedt dertil. Hans Stilling som Docent
i Pathologien og almindelig Therapi og efter Faderens Død
1820 i speciel Therapi, hans 14aarige Ansættelse ved Fødsels-
skiftelsen, under hvilken han docerede Accouchement og havde
rig Leilighed til at studere Kvindens og Børnenes Sygdomme
og, som den maaste mest søgte Accoucheur, ogsaa her kunde
samle Erfaring; dette, i Forening med en meget udbredt Praxis,
berettigede til i ham at vente at finde en i videnskabelig Hen-
seende vel udrustet og praktisk dygtig Hospitals-Overlæge.
Han stlydes ikke Forventningerne: med rastløs Flid fortsatte
han sine Studeringer, og der er neppe noget for hans Sag
betydningsfuldt videnskabeligt Arbejde lige indtil den nyeste
Tid, som ei er ham bekjendt; han er vistnok „Praktiker“, men
ikke i den Betydning, som dette Ord saa ofte tages. Det var
ikke, fordi han var træt af sin besværlige Stilling som Over-
læge ved en Afdeling med 200 Syge, hvilke han til den sidste
Dag af sin Ansættelse behandlede med samme Omhu og In-
teresse som den første, at han 1841 søgte om sin Afsted. Han
har selv i sit Sendebrev til sine Colleger, Følgeblad til Hospitals-
Tidenden Nr. 47, 1858, anført flere Grunde derfor, men ikke nævnet
een, som havde en ikke ringe Betydning. Da Overaccoucheurposten
ved Conferentsraad Saxtorphs Død blev ledig, og Bang ikke
vilde overtage den, arbejdedes der paa høiere Steder for at
jaae indkaldt en Læge fra Holsteen. Da Bang tilbød at ville
flytte ind paa Fødselskiftelsen som administrerende Direc-
teur (Medlem af Directionen var han allerede fra 1837),
bortfaldt dette Project, og Universitetet fik i en dansk Mand
en udmærket Læger, Fødselskiftelsen en fortrinlig Accoucheur.
Samtidig udnævntes Bang til Medlem af Directionen for
de civile Hospitalet, for Fattigvæsenet og Stræeanstalterne.
Ogsaa i disse Stillinger har han efterladt sig Vidnesbyrd om
sin Virksomhed; han stlydes tildeels Planen til Fødselskif-
telens nuværende Indretning, og fra ham udgik Forslagene til
Deiligen af de medicinske Afdelinger paa Frederiks og Al-
mindelig Hospital; Gavnligheden af disse Foranstaltninger
erkjendes af Alle; hvormegen udholdende Kamp det kostede at
sætte dem igjennem, vide Jaa.

At den Lindring og Lægedom, der tidligere kun af for-
nuende Syge kunde hentes ved Mineralkilderne i fremmede
Lande nu er tilgængelig for jaagodtjom Alle, er ogsaa et
Værk af Bang: det var ham, der 1832 foreslog og deeltog i
Oprettelsen af Rosenborg Sundhedsbrønde, af hvis Bestyrelse
han er vedbleven at være Medlem; de indtage, som bekjendt,
en fremragende Plads blandt lignende Anstalter i Europa;
af Directionen for Rosensteens Søbadeanstalt har han endnu
længere været Medlem.

Om Bangs Anseelse og Betydning som Læge, behøve vi
ikke at udtaale os; der er Jaa af hans Colleger, som ikke i
sin Tid have isgt hans Raad og Bisland; om den Tilid, han
har nydt blandt Høie og Lave vidner hans udbredte Praxis;
han har været Læge hos og er bleven confuleret af kongelige
og fyrstelige Personer hjemme og i Udlandet, saaledes blev
han 1844 kaldet til St. Petersborg og opholdt sig 4 Uger
ved det keiserlige Hof for at deeltage i Behandlingen af Stor-
fyrstinde Alexandra.

Det er et talende Beviis paa hans overordentlige Ar-
beidsomhed og iældne Arbeidskraft, at han foruden at besørge
sin Hospitals- og private Praxis, sine Forelæsninger, sine For-
retninger som Medlem af Sundhedscollegiet, forskjellige Di-
rectioner osv. har fundet Tid til at udvikle en ikke ringe lite-
rær Virksomhed, deels i lægevidenskabelig, deels i æsthetisk
Retning; foruden en stor Mængde større eller mindre, særskilt
eller i de medicinske Tidsskrifter udgivne deels latinske, deels
danske Afhandlinger, ville vi blot nævne hans „Haaubog i
Therapien“ 1852, hans „Mineralvandene inde og hjemme“,
(2den Udgave 1857), hans nyttige lille Sygeatætitil, som har
oplevet 7 Udgaver. Han har i alle sine Skrifter stræbt at
hævede Opmærksomheden paa Naturens Lægekrafter og Unød-
vendigheden af at bruge mange Medicamenter, raadet til fornem-
melig at holde sig til de Hjælpemidler. Hygieinen tilbyder. Sin
Sygdoms-Theori og sit System har han paa sædvanlig concis
Maade fremfat i Index morborum systematicus 1855. Af hans
mange tildeels anonyme og pseudonyme æsthetiske
Arbejder, ville vi kun her omtale de humoristiske deels latinske,
deels danske, oftest under Navnet Dr. Balsungo, skrevne Sange,
der i sin Tid blev sungne i Studenteforeningen, ved 28de
Mai-Fester og ved mange andre Leiligheder. En af disse
havde nær skaffet ham en Trykfrihedsproces paa Halsen;
den foretom Cancelliet saa liberal, at kun særlige Hensyn til
hans Embedsstilling skaffede ham fri for videre Ubøhagelighed;
hvad dengang var for liberalt, er nu ikke liberalt nok. Sin
politiske Troesbekjendelse har han forresten selv meddeelt i
ovennævnte Brev til sine Colleger.

Hans levende Sands for alt Skjønt i Naturen og Men-
skelivet har bragt ham til at foretage ikke saa Reiser; paa den
første 1823 stiftede han Bekjendtskab med Videnskabens da-
levende Størphæer Hufeland, Heim, Horn, P. Frank, Boer,
Laennec, Dubois, Brechet, Ashley Cooper og med den

endnu levende, Carus i Dresden, som han senere flere
Gange har besøgt. Disse en halv Snees Gange gjentagne
Reiser foretoges i Ferierne, snart i videnskabelig Henseende,
f. Ex. ved Naturforskningsreder, for at besøge Hospitalet, Mineral-
kilder osv., snart som Recreation; hans livlige Mand og ven-
lige Sind har selv paa disse kortvarige Udflugter skaffet ham
mange Venner i Udlandet blandt nulevende Colleger og Mænd
af de forskjelligste Stænder.

Bang har to Gange været gift, først med Louise Namodt
1813, af hvilket Ægteskab han har tre Børn, Sønnen Frede-
rik Ludvig, Præst paa Als, og to gifte Døttre, hvoraf den
ældste, den med Mand og Hjerte lige rigt begavede Christella, gift
med Pastor Mynter, forrige Aar bukkede under for en smerte-
fuld Sygdom. Dte Aar efter sin første Kones Død, 1826,
indgik han Ægteskab med sin endnu levende Hustru Sophie
Marie Dahlerup og har i dette havt een Søn og to Døttre,
gifte med Overlægerne Hassing og Karestrup; han har 14
Børnebørn.

Essentlig Anerkjendelse af hans Værd er viist ham ved
gjentagne hæderlige Udnævnelser, saa at han nu er Conie-
rentsraad, Commandeur af Dannebrog og Dannebrogsmænd,
Commandeur af Bafaordenen, Væresmedlem af de medicinske
Selskaber i Kjøbenhavn, Dresden og Hamborg, Medlem af
det svenske, norske og rhinlandske Selskab og corresponderende
Medlem af Académie impériale de Médecine i Paris.

En Hædersbeviisning, der vistnok fremfor alle maatte
være ham dyrebare, modtog han 4de Novbr. 1858, da herved
150 af hans forbums Disciple og Colleger, hidkomne endog
fra fjerne Egne, benyttede hans 50aarige Jubilæum som
Læge, til at vise deres „Paastjænnelse af Alt, hvad han havde
udrettet for Lægevidenskabens, Lægerne og Samfundet. Gjen-
nem en stor Mængde Taler og Sange tolkede man sin Aner-
kjendelse af hans Fortjenester, sin Hengivenhed for hans Per-
son og sin Glæde over, at see ham saa usvækket paa Sjel og
Legeme; der fremhævedes særligt hans Fortjeneste af Fore-
ningen mellem Facultetet og Akademiet, af hans cliniske Virk-
somhed, af den bedre Ordning af Hospitalsforholdene og den
utrættelige Velvillie og Humanitet, der i saa høi Grad ud-
mærkede ham.“

Med disse Ord sluttede Hospitals-Tidenden sin Medde-
lelse om Festen; vi ville slutte disse vore Meddelelser om
Jubilæets Liv med Ønsket om, at det endnu i mange Aar
maa forvundes ham at virke iblandt os.

Ugens Politik.

Den 29de Novbr. 1861.

Regjeringen har ikke benyttet den Leilighed til at udtaale
sig om vor politiske Stilling, som Hr. Frølund ved sin
Interpellation i Landstinget: „Bil Ministeriet under inde-
værende Samling af Rigsdagen gjøre Landstinget en
Meddelelse om vore indre politiske Forhold og Danmarks
Stilling til vore Naboer, Tydskland og Sverig-Norge“,
aabnede den. Landstinget negtede Forespørgslen Fremme
med 23 Stemmer mod 21. Denne Afstemning er sikkert
deels begrundet i Erkjendelsen af, at en Forespørgsel af en
flig Betskaffenhed burde hidrøre fra et mere anseet Medlem af
Rigsdagen, deels deri, at hvor vigtigt det end kan være ikke blot
for Rigsdagen, men for hele Nationen at faae Oplysning om,
hvad der siden Depechen af 29de Juli og Circulairnoten af
2den August er foregaaet, vil Regjeringen ikke see sig istand
til at give noget tilfredsstillende Svar, fordi Cabinetet i
Berlin viser den største Ulyst til at indlede de bebudede, inter-
nationale Underhandlinger, og fordi der endnu neppe er sleet
Noget, der kunde bidrage til at føre til en Afgjørelse i den
ene eller i den anden Retning. De tybste Blade meddele
nemlig, at den preussiske Udenrigsminister, Grev Bernstorff,
har erklæret, at han ikke kunde tage Hensyn til en Note af
den danske Regjering, indeholdende dens Forslag, som skal danne
Grundlaget for Underhandlingerne, førend disse Forslag ogsaa
ere meddeelte til Cabinetet i Wien. Vor Regjering vilde altsaa
neppe for Tieblikket kunde have givet noget andet Svar, end
at Underhandlingerne endnu ere svævende; men den maa dog
sikkert selv føle Trang til at erklære sig om vor Stilling for
Kongeriget's Repræsentation, selv om Rigsdagens Berettigelse
til at behandle de flere politiske Spørgsmaal formelt kan be-
strides, da det er Kongeriget, der vil komme til at bære det
største Offer, hvis Sagen skal afgjøres med Sværdet, og det
smaaer til at haabe, at Regjeringen i det rette Tieblik selv
vil tage Initiativet til at belyse den hele politiske Stilling
for Rigsdagen. Haabet om, at den er gunstig og at en
fredelig Løsning af Stridsspørgsmaalet med Tydskland kan
imøbefees, er desto værre kun meget svagt; dette fremgaaer
ikke blot af den aabenbare Ulyst, hvormed den preussiske Re-
gjering begynder Underhandlingerne, men Ansættelsen af Grev
Otto Carl Rantzau, en af de mest hensynsløse Schleswig-
Holsteinerne og et Medlem af det Ribberstabs, der har været
Opdretts mægtigste Befordrer, til en fremragende Plads i
det preussiske Udenrigsministerium indeholder et Fingerpeg,
hvis Betydning selv den mindst Klarseende ikke vil kunne
mistyde.